

ТИПОВА ПРОГРАМА

підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Дошкільна освіта і група продовженого дня: розвиток, гра та безпечне середовище»

Розробник(и): Центр підвищення кваліфікації та професійного розвитку ім. В.Вернадського

Рецензент(и): В.О. директора ЦПКПР ім.Вернадського Олексій АНТОНЕНКО

Термін дії програми: з 2025 до 2030 року

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність типової програми – Базовий компонент дошкільної освіти та нові освітні програми орієнтують вихователя на розвиток дитини через гру, дослідження і спілкування, а умови воєнного часу додають вимоги до безпеки та емоційної підтримки дітей. Вихователі закладів дошкільної освіти і груп продовженого дня потребують зручних коротких матеріалів, які можна одразу використати в роботі з групою.

Цільова група: Вихователі та вихователі-методисти закладів дошкільної освіти, асистенти вихователя, музичні керівники, інструктори з фізичної культури, вихователі груп продовженого дня закладів загальної середньої освіти.

Професійний стандарт: «Вихователь закладу дошкільної освіти» (2021)

Напрями підвищення кваліфікації (відповідно до Порядку, затвердженого постановою КМУ від 21.08.2019 № 800):

- розвиток професійних компетентностей (знання навчального предмета, фахових методик, технологій)
- психолого-фізіологічні особливості здобувачів освіти певного віку, основи андрагогіки
- створення безпечного та інклюзивного освітнього середовища, особливості (специфіка) інклюзивного навчання, забезпечення додаткової підтримки в освітньому процесі дітей з особливими освітніми потребами

Обсяг (тривалість): Загальний обсяг підвищення кваліфікації за цією програмою в межах одного освітнього циклу становить від 1 до 30 годин (0,03–1 кредиту ЄКТС) та визначається індивідуально залежно від кількості обраних слухачем освітніх компонентів (тем). Слухач може проходити програму повторно, обираючи нові теми. У кожному документі зазначається фактично пройдений обсяг годин та тематика навчання.

Особливості реалізації програми – Програма реалізується дистанційно короткими освітніми компонентами (від однієї години): методичні рекомендації, приклади ігор

і занять, добірки матеріалів для роботи з дітьми та батьками, практичні завдання для групи. Програма має модульну структуру: модуль відповідає на пряму підвищення кваліфікації, кожна тема модуля є логічно завершеним освітнім компонентом і може реалізовуватися автономно. Підсумковий обсяг одного освітнього циклу формується накопиченням обраних тем.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: дистанційна

Вид підвищення кваліфікації: курси (навчання за програмами підвищення кваліфікації)

Мета підвищення кваліфікації – Розвиток професійної компетентності вихователів у організації розвивального, ігрового та безпечного освітнього процесу з дітьми дошкільного і молодшого шкільного віку.

Завдання підвищення кваліфікації:

- ознайомити з вимогами Базового компонента дошкільної освіти та чинних освітніх програм
- опанувати ігрові та дослідницькі методики розвитку мовлення, мислення і соціальних навичок дітей
- навчити організовувати змістовне дозвілля дітей у групі продовженого дня
- сформувати навички емоційної підтримки дітей і безпечної поведінки в групі
- показати прийоми партнерської взаємодії з батьками

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

- предметно-методична компетентність вихователя
- психологічна компетентність
- здоров'язбережувальна компетентність
- компетентність педагогічного партнерства
- інформаційно-цифрова компетентність

Очікувані результати підвищення кваліфікації: Учасники зможуть планувати і проводити розвивальні заняття та ігри відповідно до Базового компонента, організовувати дозвілля в групі продовженого дня, підтримувати емоційний стан дітей і взаємодіяти з батьками.

Оцінювання результатів підвищення кваліфікації – Оцінювання здійснюється на основі виконання практичних і самостійних завдань теми, тестування або підсумкової роботи відповідно до програми.

Документ про підсумки підвищення кваліфікації – Сертифікат про підвищення кваліфікації встановленого зразка із зазначенням теми, обсягу годин та кредитів ЄКТС відповідно до вимог законодавства.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Навчально-тематичний план побудовано за модулями: дошкілля, вихователь, група продовженого дня. Тема модуля є коротким самостійним освітнім компонентом обсягом від 1 години; проходження всіх тем не є обов'язковим.

№	Модуль (напрямок)	Кількість тем	Лекції, год (на тему)	Самостійна робота, год (на тему, мін.-макс.)	Усього, год (на тему, мін.-макс.)
1	Дошкілля	2	1	0-29	1-30
2	Вихователь	2	1	0-29	1-30
3	ГПД	2	1	0-29	1-30
	Разом тем у програмі	6			

Перелік тем за модулями

Модуль 1. Дошкілля (2 тем)

1. Як знизити градус агресії в дитячому середовищі
2. Інтеграційний підхід у фізичному вихованні дошкільників. Ефективні засоби всебічного розвитку

Модуль 2. Вихователь (2 тем)

1. Сучасний дитсадок 2026: інноваційні методики, які працюють в українських реаліях
2. Викладання англійської мови для дітей дошкільного віку

Модуль 3. ГПД (2 тем)

1. Інструменти ШІ для вихователя групи продовженого дня
2. Простір цифрових платформ для навчання та гри в позаурочний час

Нові теми програми розміщуються в каталозі курсів на сайті rko.ua.

3. ЗМІСТ ТИПОВОЇ ПРОГРАМИ

Модуль 1. Дошкілля

Мета модуля: Розвиток професійної майстерності у створенні розвивального середовища.

Завдання модуля:

- Організація ранкового кола в садочку
- Розвиток дрібної моторики через творчість
- Інклюзивна освіта в дошкіллі

Модуль 2. Вихователь

Мета модуля: Удосконалення виховних компетентностей педагога.

Завдання модуля:

- Технології ситуативного виховання
- Робота з дитячим колективом через спільні справи
- Формування ціннісних орієнтирів молоді

Модуль 3. ГПД

Мета модуля: Розвиток професійної майстерності вихователя.

Завдання модуля:

- Методики відпочинку та розвантаження учнів
- Організація пізнавальних квестів на ГПД
- Взаємодія з вчителями-предметниками

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи:

1. Закон України Про вищу освіту
2. Закон України Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій
3. Закон України Про дошкільну освіту
4. Закон України Про загальну середню освіту
5. Закон України Про інноваційну діяльність
6. Закон України Про наукову і науково-технічну діяльність
7. Закон України Про наукову і науково-технічну експертизу
8. Закон України Про освіту
9. Закон України Про позашкільну освіту
10. Закон України Про професійно-технічну освіту
11. Концепція розвитку післядипломної освіти в Україні
12. Національна доктрина розвитку освіти
13. Положення про державний вищий навчальний заклад
14. Положення про дистанційне навчання
15. Положення про інститути післядипломної педагогічної освіти
16. Положення про організацію навчального процесу
17. Постанова кабінету міністрів України від 28.03.2002 № 379 Про затвердження Державної програми "Вчитель"

Основна література:

1. Базовий компонент дошкільної освіти України / Під наук. керівн. Піроженко Т. О., авт. кол-в: Байєр О.М., Безсонова О.К., Брежнева О.Г., Гавриш Н. В., Загородня Л. П. та ін. 2021. 37 с. URL: <https://bit.ly/3CannQI>
2. Безсонова О.К. Творчий продукт. Методична скарбничка вихователя. 2021. №1,2, 3.

3. Бізнес-планування: навч. посіб. / Т.Г.Васильців, Я.Д.Кочмарик, В.І.Блонська, Р.Л.Лупак. Київ: Знання, 2013. 207 с.
4. Біла книга. Навчання через гру та діяльнісний підхід: огляд доказів./Дж.М.Зош, Е.Дж.Хопкінс, Х.Дженсен, К.Лю, Д.Ніл, К.Хірш-Пасек, С.Л.Соліс, Д.Вайтбрід. The LEGO Foundation, 2017. 39 с. URL: <https://cutt.ly/h1FRr1i>
5. Брежнева О. Г. Календарне планування (Тема «Кіно»). Ігри та вправи для картотеки. Методична скарбничка вихователя. 2017. №4. С.16 – 20; 29 – 35.
6. Брежнева О. Г. Сприяємо сенсорному розвитку дошкільників під час тематичного циклу занять. Методична скарбничка вихователя. 2016. № 2. С. 37 – 44.
7. Гавриш Н., Пометун О. Дошкільнятам – освіта для сталого розвитку. Парціальна програма для дітей дошкільного віку. К.: ІП НАПН України, 2019. 24 с.
8. Гавриш Н., Пометун О. Дошкільнятам – освіта для сталого розвитку. Парціальна програма для дітей дошкільного віку. Київ: ІП НАПН України, 2019. 24 с.
9. Гавриш Н., Пометун О. Сталий розвиток: стосується кожного. Дошкільне виховання. 2018. №3. С. 2 – 6.
10. Гарбачук Н. Водний бізіборд – лабораторія в дитсадку. Дошкільне виховання. 2020. С.21-23.
11. Грицак Я., Комаров О. Шлях становлення української ідентичності. 2021 р. URL: <https://bit.ly/3ERW4L5>
12. Даниленко Л.І. Пізнавальні завдання до розділу «Людина»: навч. методичний посібник / Л.І. Даниленко. Черкаси: Редакційно-видавничий відділ Черкаського ОІПОП, 2013. 68 с.
13. Дідура Л., Міняйло О. На гостину до старого дуба. Дошкільне виховання. 2019. № 6. С.30 –32.
14. Іванік О. Рівний рівному ; посібник для менторів І Іванік О., Каравай А., Гейнек- Дагаргулія М., Лашук Ю., Кнюпа Ю. - Київ, 2018. - 57 с. - URL : <https://insha-osvita.org/article/posibnyk-dlia-mentoriv-rivnyi-rivnomu/>
15. Калініна Л. М. Реформування освіти в Чеській республіці. Вересень. 2013. № 1-2 (62-63). С. 10-24.
16. Компетентнісний підхід: ідеї для реалізації на уроках. URL: <https://bit.ly/3iujpsL>
17. Корнєєва О.Л. Вихователі, які вміють грати, – виграють. Вихователь-методист. 2017. №2. С. 17 – 21.
18. Косенчук О.Г., Новик І.М. Досліджуємо якість освітнього процесу. Дошкільне виховання. 2020. № 10. С. 10-13. URL: <https://bit.ly/3WP46vD>
19. Косенчук О.Г., Новик І.М. Досліджуємо якість освітнього процесу. Дошкільне виховання. 2020. № 10. С. 10-13. URL: <https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2020/10/dv-102020kosenchuk-novik.pdf>
20. Косенчук О.Г., Новик І.М. ECERS-3: оцінюємо якість освітнього процесу по-новому. Вихователь-методист дошкільного закладу. 2020. №12. С. 4 9. URL: <https://bit.ly/3Z8CtzV>
21. Косенчук О.Г., Новик І.М. ECERS-3: оцінюємо якість освітнього процесу по-новому. Вихователь-методист дошкільного закладу. 2020. №12. С. 4 9. URL: https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2021/02/vmdz_12_2020-4-9.pdf
22. Кочан І.М. Лінгвістичний аналіз тексту/ навч. посіб. Київ: Знання, 2008. 423 с.
23. Ландрет Л. Правильне виховання характеру дітей. / пер. з англ. Степанова В., ВБФ «Східноєвропейська гуманітарна місія», 2017. 224 с.

24. Левінець Н.В. Моделювання здоров'язбереігаючого середовища дошкільного навчального закладу: сучасні підходи. URL: <https://ird.npu.edu.ua/files/leviniec.pdf>
25. Матеріали круглого столу «На шляху до якісного дошкілля»: упоряд. О.Г.Косенчук, Л.В.Куземко, О.А. Венгловська, І.М.Новик: УІПО, 2021. 35 с. URL: <https://bit.ly/3WP9qiB>
26. Матеріали круглого столу «На шляху до якісного дошкілля»: упоряд. О.Г.Косенчук, Л.В.Куземко, О.А. Венгловська, І.М.Новик: УІПО, 2021. 35 с. URL: https://uied.org.ua/wpcontent/uploads/2021/02/kruglij-stil_na-shlyahu-do-yakisnogo-doshkilliya.pdf
27. Піроженко Т.О. Ладивір С.О., Соловйова Л.І. та ін. Компас у світі ціннісних орієнтацій дошкільника : навчальний посібник. К.: Видавничий Дім «Слово», 2016. 56 с.
28. Піроженко Т.О. Ладивір С.О., Соловйова Л.І. та ін. Компас у світі ціннісних орієнтацій дошкільника : навчальний посібник. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2016. 56 с.
29. Положення про заклад дошкільної освіти (в редакції постанови КМУ від 27.01.2021 №86). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/86-2021-%D0%BF#Text>
30. Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України та визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 № 641 : наказ МОН від 06.06.2022 № 527 (із змінами, внесеними згідно з наказом МОН від 23.06.2022 №586). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0527729-22#Text>
31. Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України та визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 № 641 : наказ МОН України від 06.06.2022 № 527 (із змінами, внесеними згідно з наказом МОН України від 23.06.2022 №586). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0527729-22#Text>
32. Санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти : наказ МОЗ України від 25.09.2020 №2205, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10.11.2020 за №1111/35394. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1111-20#Text>
33. Слюсар А, Шабер Н. Дитинство серед природи. Дошкільне виховання. 2020. №2. С.11 – 15.
34. Степико М. Т. Українська ідентичність: феномен і засади формування : монографія. Київ : НІСД, 2011. 336 с. URL: <https://bit.ly/3uQpcxT>
35. Шаблони для створення презентацій. URL: <http://teach-inf.at.ua/load/prafika/49>
36. Capt V. L'enseignement du français et le défi du numérique. URL: <http://surl.li/earop>
37. Frost R. A Task-based approach. URL: <http://surl.li/eakxm>
38. Smit R. Formative Beurteilung im kompetenz- und standardorientierten Unterricht. URL: <http://surl.li/eakye>
39. Stroebe, M., Schut, H. (2010). The dual process model of coping with bereavement: rationale and description, *Death Studies*, 23:3, 197-224. URL: <https://doi.org/10.1080/074811899201046>
40. Yarborough C. and FedescoH. Motivating Students. URL: <http://surl.li/earpm>

Додаткова література:

1. Бех І. Д. Рефлексія у духовному «Я» особистості. Рідна школа. 2011. №8-9. С. 9-14.
2. Васильченко А.А. та ін. Епідеміологія. Київ: Здоров'я, 1993. 464 с.

3. Державний стандарт базової загальної освіти : постанова КМУ від 30.09.2020 № 898. URL: <https://bit.ly/3ifCKgF>
4. Дубицкий А.Е., Семенов И.А., Чепкий Л.П. Медицина катастроф. Київ: Здоров'я, 1993. 462 с.
5. Методичні рекомендації для закладів загальної середньої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. - К., 2021. - URL : <https://academiq.org.ua/wp-content/uploads/2021/07/Metodychni-rekomendatsiyi-dlva-serednih-shkil-I-Lpdf~>
6. Повстин О. В. Інтеграція знань як один з дидактичних принципів сучасної освіти. URL: http://ldubgd.edu.ua/sites/default/files/files/povstyn_10.pdf
7. Семиліт М. В. Проектування майбутнього особистості. Черкаси, ЧОІПОПП, 2001. 88 с.
8. Шевчук А. С. Дитячі розваги і свята (у схемах, таблицях, визначеннях, сценаріях) : навч.метод. посібник. Тернопіль : Мандрівець, 2020. 336 с.
9. Як підвищити креативність? Тренінг, спрямований на формування креативності. Шкільний світ. 2007. № 23-24. С. 19-35.
10. Adizes I. Corporate Lifecycles: How and Why Corporations Grow and Die and What to Do about it. Englewood Cliffs., N.J.: Prentice Hall, 1989, 384 p.
11. European Diploma in Psychology: Draft Proposal prepared for consultation from the EuroPsy2 Project Group. Version 2.7 revised. October 2003. URL: <http://www.europsy.eu.com>
12. What Is Flipped Learning? URL: <http://surl.li/eakyu>

Керівник ПО «Центр підвищення
кваліфікації та професійного розвитку імені
В.Вернадського»
ЗЕМЛЯНА В.Т.

Дата затвердження: 15.09.2026 р.